

Werkgroep Groenberaad --- door Henny Olthof

De trein rijdt op volle snelheid, maar wij springen erop

Op 11 april 2013 vond de oprichtingsvergadering plaats van de werkgroep Groenberaad. Deze werkgroep is de voortzetting van de vroegere werkgroepen beleid en projecten. De directe aanleiding voor de oprichting was het hagenplan van de gemeente, die vanwege bezuinigingen vele meters haag wilde snoeien. Dat konden we niet laten gebeuren.

Het doel van de werkgroep is om in constructief overleg met overheden en de politiek invloed uit te oefenen op het groenbeleid en het groenbeheer. Indien nodig zullen we overigens het inzetten van alternatieve middelen om onze doelen te bereiken niet schuwen.

De stand van zaken

Het eerste jaar is redelijk succesvol verlopen. We hebben onze doelstellingen geformuleerd en werken aan een eigen visie op het groen. Ook hebben we veelvuldig contact gehad met verschillende beleidsmakers en uitvoerders bij de gemeente en hebben we onze eerste contacten gelegd met de politiek. We zijn diep gedoken in ambtelijke notities en plannen, zijn gestart met het bewaken van de aanvragen voor omgevingsvergunningen en zijn begonnen met het maken van een zwartboek met ongewenste situaties. Hoewel we bij een aantal projecten al succes hebben behaald, is dat in een aantal andere gevallen niet gelukt, vaak omdat de plannen al in een te vergevorderd stadium waren beland of omdat onze visie niet door de gemeente werd gedeeld. Ook blijft het ergerlijk dat er regelmatig bomen 'zomaar' lijken te verdwijnen zonder dat daar redenen voor te vinden zijn; de communicatie van de gemeente is niet altijd optimaal.

De werkgroep van initieel 7 leden is intussen uitgegroeid tot 9: Marijke van Diepenbroek, Martha de Wit, Linda Horst, Evert van Leeuwen, Jacques van Nederpelt, Niek van Staaden, Peter van der Eerden, Ruud Waltman en Henny Olthof; Marianne Blijdesteijn heeft moeten afhaken. Veelvuldig werd gebruik gemaakt van de expertise van Paul Jacobs, vooral aangaande de plannen voor het buitengebied. Aan het eind van 2013 hebben we onze eerste externe adviseur Sonja Fris mogen verwelkomen, die ons bij specifieke vragen en projecten zal bijstaan.

De groep vergadert iedere tweede woensdag van de maand in DNS. De belangrijkste activiteit was het uitvoeren van de verschillende projecten, waarvan de belangrijkste hieronder zijn opgesomd.

Hagen

De gemeente heeft in een kort tijdsbestek een hagenplan opgesteld en vervolgens uitgevoerd, met als doel een structurele bezuiniging van €25.000 te realiseren. Mede gevoed door ontevredenheid en onrust onder inwoners heeft het Groenberaad zich ingezet om te proberen de schade te beperken en zoveel mogelijk hagen door inwoners in zelfbeheer te laten onderhouden. Deze aanpak heeft gewerkt: meer dan 60 mensen hebben zich aangemeld en de hoeveelheid strekkende meters die zijn gered is indrukwekkend. Wat ons betreft een goed voorbeeld van hoe burgerparticipatie kan werken.

De contracten voor de meeste locaties zijn getekend, en de eerste meters haag zijn gesnoeid. Het zal moeten blijken of de inwoners over enige tijd nog steeds enthousiast zijn, en wellicht is het nodig om hiervoor samen met de gemeente wat acties op touw te zetten.

Type haag	Meters	Opmerking
Zelfbeheer	5341	Meer dan 60 vrijwilligers
Wintersnoei en losgroeïend	1984	
Gemeentelijk beheer	7134	3184 meter op begraafplaatsen
Geroid in 2013	1745	

Buitengebied LOP

De uitvoering van het LandschapsOntwikkelingsPlan 2+ was al in volle gang toen het Groenberaad erbij betrokken raakte. In de voorgaande jaren was de VNMW op beleidsniveau betrokken, maar heeft toen niet eerder meegesproken over de uiteindelijke details van de invulling. De gemeente heeft budget om de plannen in een aantal jaren uit te voeren.

Dit plan speelt zich voornamelijk ten westen van de provinciale weg N229 af, ten oosten zijn er de verjongingsplannen. In 2012 waren de Nachtdijk en Bredeweg aan de beurt, in 2013 is begonnen met de Trekweg, Trechtweg, Smidsdijk en Ossenwaard. In 2014 volgen nog de Caspargauw, Tuurdijk, Kapelleweg, Hoeksedijk en Wijkersloot. Het doel is om de wegbeplantingen te versterken, maar door de uitvoering te koppelen aan het IBOR (Integraal Beheerplan Openbare Ruimte) komt het uiteindelijk neer op een reductie van het aantal bomen.

Het Groenberaad heeft formeel bezwaar aangetekend tegen de kap van 110 knotwilgen. In het daarop volgende overleg met de gemeente is een compromis bereikt, waardoor er gemeten over het hele plan van deze fase na uitvoering 104 bomen meer zullen staan; het bezwaar is daarna weer ingetrokken. Een groot aantal knotwilgen zal behouden blijven tot ze niet meer te handhaven zijn, waarna ze definitief zullen worden verwijderd. De werkgroep Landschapsbeheer zal zich ontfermen over deze knotwilgen en een rij van 28 stoofperen, waardoor dit compromis ook acceptabel werd voor de gemeente.

Horden

In 2013 is de gemeente gestart met een verjongingsplan voor de Horden, dit plan zal in fases worden uitgevoerd. De plannen zijn bedoeld om te reageren op observaties van de wijkbeheerders en klachten van bewoners, maar ook om de wijk voor de toekomst kosteneffectiever te kunnen beheren. In de eerste fase zijn de Stenen en Ovens aan de beurt, vervolgens de Rivieren en tenslotte de Scheepsnamen en Parkwijk.

Na bekendmaking van de uitwerking voor de eerste fase tijdens een informatieavond werden er door inwoners overwegend opmerkingen gemaakt over het grote aantal bomen dat zou moeten verdwijnen (77 op 270 bomen). Het Groenberaad heeft overlegd met de gemeente en daarbij is overeengekomen om meer bomen te vervangen en ook meer groeiplaatsen te verbeteren. Vooral aan het begin van de Zigzagoven zullen 8 gezichtsbepalende lindes hiervan profiteren.

Fase 1: Stenen en Ovens	Bomen *	Concept 1				Definitieve plan			
		Kap	Vervangen	Nieuw	Verbeteren	Kap	Vervangen	Nieuw	Verbeteren
Vlamoven en Ringoven	74	12				13			
Zigzagoven	53	20			18	12			27
Droogoven, Veldoven en Tunneloven	44	22	4	2		25	8	2	
Dortsesteen, Vechtsteen en Goudsesteen	24	10		2	1	11		2	
IJsselsteen	22	2				3			
Waalsesteen, Friesesteen en Zeeuwsesteen	53	11				12	1		
Totaal	270	77	4	4	19	76	9	4	27

Langbroekerdijk

Ten oosten van de provinciale weg N229 worden momenteel grote verjongingsplannen uitgevoerd. In voorgaande jaren zijn de Landscheidingsweg, de Amerongerwetering en de Wijkerweg – Bovenwijkerweg al aangepakt. Op grote schaal zijn daar bomen gekapt en vervangen door (vaak kleinere aantallen) jonge exemplaren. In 2013 is het plan voor de Langbroekerdijk vastgesteld, in 2014 komt de Gooijerdijk nog aan de beurt.

De Langbroekerdijk is een belangrijke cultuur-historische weg, die midden door de oude cope ontginningen loopt; ook zijn er in dit gebied unieke landschapselementen, zoals de essenhakhoutbosjes en markante oude ridderhoven. Hoewel de Langbroekerdijk oorspronkelijk aan beide zijden van de weg laansgewijs was beplant, is begin vorige eeuw de beplanting tussen de wetering en de weg verwijderd om de inzet van trekschuiten mogelijk te maken.

In het eerste gedeelte vanaf de Amerongerwetering, waar voornamelijk relatief jonge populieren staan, worden de bomen 1-1 (naar onze mening voortijdig) uitgedund om de overblijvende exemplaren alvast meer ruimte te geven. In gebied 2 staan veel oudere bomen, waarvan de slechte exemplaren zullen worden gerooid en deels vervangen. Ten noorden van de Bovenwijkerweg (gebied 3 en 4) staan voornamelijk eiken, die vrijwel allemaal zullen worden behouden. Dat geldt niet voor de essen bij Hindersteyn (gebied 4), die in een zodanige slechte conditie zijn en op een dermate ongunstige plaats staan, dat ze moeten worden gekapt; deze bomen worden elders in het gebied gecompenseerd.

Gebied	Omschrijving	Bomen nu	Blijft	Kap	Vervangen	Nieuw	Bomen straks
1	Amerongerwetering - Overlangbroek	150	45	105		43	88
2	Overlangbroek - Bovenwijkerweg	181	91	90		57	148
3	Bovenwijkerweg - Langbroek	222	219	3		3	222
4	Langbroek - gemeentegrens Utrechtse Heuvelrug	172	152	20		0	152
	Totaal	725	507	218	0	103	610

Het Groenberaad heeft geprobeerd om samen met de provincie de gemeente te bewegen om voor deze en andere toekomstige compensaties de Broekhuizerstraat te gebruiken, maar is daarin niet geslaagd. De compensatie wordt door de gemeente gezocht bij de kerk in Overlangbroek, waar het Groenberaad graag enkele gezichtsbepalende grote populieren had willen behouden, die nu helaas zullen worden geveld.

Ambitie

Voor 2014 hebben wij de ambitie om:

- te gaan werken vanuit een eigen ontwikkelde sterke visie op groenbeleid en groenbeheer,
- verder door te dringen in de bestuurlijke en politieke machinerie,
- een volwaardige zichtbaarheid te hebben op de website van de VNMW,

- nog een of twee externe adviseurs aan te trekken met specifieke expertise, bijvoorbeeld een bomendeskundige en een deskundige op het gebied van de gemeentelijke financiën.

Maar vooral wil het Groenberaad gezien en erkend te worden als volwaardige gesprekspartner voor overheden, die vanaf het voortraject tot en met de uitvoering bij projecten wordt betrokken.

Verdere aandachtspunten zijn de gemeenteraadsverkiezingen, de bestemmingsplannen voor het buitengebied en de nieuwe bomenverordening. Er is nog genoeg te doen.